

Intervju med Viktor Fröjd

Har du lust att bara säga rent spontant, vad är det första du kommer att tänka på när det gäller din koreografi och ditt konstnärskap?

Ärlighet, tror jag. Det har varit mitt fokus den senaste tiden. Men också ett ifrågasättande av: ”Vad det är jag håller jag på med, eller varför håller jag på?”. Och vad det är som driver mig.

Jag lärde mig en massa samtidsverktyg för skapande när jag gick på Danshögskolan: så här bygger man upp koreografi, eller så här kan man använda scenrummet. Men jag kommer ifrån en streetbakgrund och drogs in i dansen genom musik, fest, battles och freestyle, och hela den biten som var helt annorlunda – med en helt annan anledning till varför och hur man rör sig, eller varför man utövar dans sceniskt.

Jag tyckte att det [den samtida dansens verktyg], som jag lärt mig och fått genom Danshögskolan, hamnade för långt ifrån det jag höll på med. Så jag började skapa grejer, testade att få ihop det samtida med street, men kände att det inte riktigt gick! Det blev aldrig till det jag egentligen var ute efter. Det kändes liksom inte. Inte på riktigt. Jag blev tvungen att gå tillbaka till varför jag började, till vad det är som går i gång hos mig, och kom fram till att det är det ärliga. Det behöver inte vara i en särskild form, inom en viss genre, eller på ett visst sätt, men det jag gör måste *kännas* ärligt.

Mitt arbete präglas kanske framför allt av ett *grävande*, något inåt, där det inre får chans att komma ut – olika sätt för det inre att förkroppsligas. Känslor som behöver komma ut och ...

Den största inspirationen och kunskapskällan kommer ifrån att vara en del av streetdancecommunityt, det finns så otroligt många fantastiska dansare, dj's, människor med kvaliteter som jag inte sett någon annanstans. Den sociala aspekten, musiken, klubbarna, jamsen. En kultur som bejakar allas olikheter och där det magiska uppstår i stunden genom freestyle.

Det blev ju inte så kort det här känner jag nu. [Ler.]

...men det var det första du kom att tänka på! [Skratt.]

Ja, det första är det *ärliga*.

Mycket förändrades när jag gjorde föreställningen ”Var Dag”, som hade premiär 2017. Den processen blev till något slags grävande i just det ärliga och vår *lust* eller början till varför vi *håller på* tillsammans, både för dansarna och för mig själv. Verket var väldigt kopplat till streetgenren, där det också pratas mycket om *äkthet*. Lite *äkthet* versus *ärlighet*, som ibland kan gå hand i hand. Men de kan även vara två helt skilda saker: där *äkthet* snarare ska representera någonting, något fast, eller hur man betar sig. Man ska exempelvis kunna vissa steg inom en särskild stil, kunna gå och prata på ett visst sätt, för att bli äkta i förhållande till en idé om en tradition.

Inom det *ärliga* finns det däremot ofta mer utrymme. Det som kommer ut inom det ärliga är på riktigt, även om det kan vara något helt annat än vad som kanske förväntas av en street- eller hiphopdansare. Ärlighet versus *äkthet* är nog det jag håller på med hela tiden, vilket också gör att anledningen till att jag dansar blir väldigt tydlig. Jag har jättesvårt att hålla på om det inte känns *ärligt*.

Upplevde du att det på något sätt inte kändes så ärligt när du kom in i högskoleformen?

Absolut! Det kan liknas vid att befinna sig i nuet. Man kan prata om mindfulness, om något slags tro och om inlyssnande som ofta går hand i hand med hur många religiösa förhåller sig till sin tro eller hur urtraditioner och folkliga traditioner förhåller sig till omgivningen, naturen och sina medmänniskor. På samma sätt tror jag att det krävs ett konstant arbete för att försöka, och kunna, vara ärlig. Jag kopplar mycket av det ärliga till att vara i *flow* – att ha tillgång till *hela sig* och ens intellektuella ”smarta”, tänkande sida. Jag kopplar det också till att ha tillgång till ens eget *kännande* och ens kroppsliga energi.

För mig handlar mycket om ett holistiskt perspektiv, vilket jag behöver jobba på nästan varje dag. På morgonen kan det vara så här: ”Okej, här är jag. Det här är jag idag”. [Skratt.] Det är ett konstant utvärderande av nuet.

Och det återspeglar sig i din koreografi...?

Ja, det är bara det jag håller på med. De senaste åren är det bara det. Det tror jag! [Skratt.]

Om du skulle försöka dig på att beskriva din koreografi, hur skulle det låta då?

Jag jobbar med improvisation och freestyle, med lite satt material. Den senaste tiden har jag inte förberett något som jag ger till dansarna i satt material. Materialet skapas av dansarna själva. Det bygger i princip alltid på ett koncept, en känsla, eller idéer om att: ”Tänker vi så här, kan du då vara ärlig i den formen? Går det att hitta sätt att få fram saker, om du håller dig till de här ramarna?”. Ska jag kunna vara ärlig, om det är det jag är ute efter, så måste ju även dansarna kunna hitta den ärligheten. Det handlar mindre om mig och mer om personerna som är där, att vi måste hitta både *deras* och *gruppens* ärlighet.

Jag gillar ju dans och rörelse. Och puls... Det är så svårt att beskriva vad man håller på med... [Tar sig för ansiktet och tänker.] Det är kroppsligt liksom, det tycker jag om. [Skratt.] Ibland är det svårt att skilja på hur jag dansar och tycker om att dansa, och hur jag faktiskt arbetar med andra...

Om du berättar hur din process ser ut, från att det börjar, från idé till produktion och ända fram till föreställning?

Det måste kännas viktigt för mig och vara på riktigt. Lite som i resten av samhället ... Det går inte att förstå allt det man håller på med i ens liv liksom. Det är mycket som inte känns på riktigt. [Ler]. Det finns så många strukturer och idéer om hur man ska förhålla sig till olika saker: vad man ska tycka om, hur man ska inreda sitt hem och vad man ska ha på sig. Det är så *otroligt* mycket som inte känns på riktigt – som om det är påhittat! Man är nästan lite *lurad*. Dansen är en plats där jag kan få komma ifrån det där.

Men det kan vara så i dansvärlden också, att man försöker förhålla sig till saker som är bestämda, man vill leva upp till någonting och prestera. Det handlar nog mycket om prestation. Jag vill komma bort från kraven på prestation och att man ska göra saker för någon annan. Jag behöver arbeta med ett ämne som känns viktigt för mig.

Utöver det ärliga och vad det innebär att vara människa, så är min grundläggande fråga: ”Vad är det som pushar mig?”. Jag är jätteinspirerad av idéhistorikern och humanekologen Per Johansson som säger: ”Man skulle också kunna se samhället på det här sättet!” eller ”Vatten, om vi ser på vatten på ett annat sätt?”. Om vi tar en grej och liksom: ”Woah, just det!”. [Spinner runt med fingrarna.] Det blir tydligt för mig att allt bara är *idéer* och att vi har bestämt en idé om hur, och vad, saker ska vara. Men vi kan också sätta idéer om andra betydelser. Det är en verklighets-skevheter i det verkliga.

Jag är ju en klubbdansare. Jag älskar housekulturen och har min teknik i housedans och jobbar mycket utifrån perspektiven: *"Vad är det man håller på med i flera timmar...?"* och *"Var tar vi oss någonstans under en kväll?"*. Det är ett grävande i något slags puls och i något slags gemenskap. När man tar bort ord och det kommunikativa så blir det mer och mer kroppsligt, ju längre man håller på. Det [grävandet] är också en stark metod. [Ler.]

Hur går du från den här inspirationen, eller det du känner är angeläget som du vill undersöka mer, till...?

Det sociala är superviktigt i det. Det går liksom inte att komma någonstans själv. Det finns ett behov av vara i en grupp eller att flera människor utövar något tillsammans. Det tror jag är grundläggande: du kan inte bli en person utan att ha en gemenskap.

Om jag är ute efter att försöka förhålla mig lite mer öppen till strukturer, lite mer förlåtande och lite mer accepterande av att *"Så här är min kropp idag"* eller *"Idag har jag ont i knät"*, då kommer jag inte kunna göra vissa grejer. Då är det lika bra att göra den *här* grejen i stället. Så behöver det även vara genom hela processen, vilket jag också tidigt försöker förmedla till dansarna – att de ska ha ett ganska förlåtande och öppet förhållningssätt till processen, och *tro* på den. Tro på hela arbetssättet och metoden.

Om en dansare är jättemorgontrött, ja men då kanske det inte gör något om den personen kommer lite sent ibland. Men om en är superorganiserad ... Ja, då kanske i alla fall jag behöver förhålla mig till att vara där för att kunna möta den personen tidigt, och då kan ju vi jobba på någonting. Jag försöker vara inkännande och förstående genom hela processen. Det inte är en produkt vi håller på med. Poängen är inte att repa i åtta timmar. Det kan lika gärna vara två timmar där vi känner att: *"Här är det effektivt"*. Jag försöker alltid att vara väldigt mycket i nuet.

Hela processen behöver också vara såsom jag vill att själva föreställningarna, eller upplevelsen, ska vara – väldigt involverande. Jag delar med mig av poddar, böcker eller texter. Vi pratar ofta mycket och man får delta på det sätt man vill i samtalen. Vissa pratar jättemycket, andra inte alls och det är också helt fine.

Det är som en ständig resa när jag undervisar eller koreograferar, som jag guidar. Vi bygger mot någonting, jag behöver inte säga allt på en gång. Jag har mina idéer, men måste samtidigt ha förståelse för att det tagit mig flera år att komma fram till dem. Vi behöver kanske börja i en annan ände och kan starta med att känna på saker. Hela processen blir som ett lära-kännande av varandra, personligen, på ett dansplan, ett tänkande plan, och även på ett socialt plan.

Kan du säga något om hur det gestaltas på scen, när ni väl kommit till föreställningarna?

Det handlar mycket om det improvisatoriska. Det är så jag känner på folk och hur vi lär känna varandra. Vi står i en ring, dansar ihop och tittar på den som dansar. Sedan dansar jag och blir tittad på. Mycket kommer fram genom det. Därefter lägger vi in olika idéer. Vi försöker till exempel hitta vår gemensamma puls utan puls från musiken. Eller så jobbar vi individuellt. Vi upptäcker kanske något som en dansare håller på med, en kvalitet eller någonting, som den personen verkar tycka om på *riktigt* ... Så börjar vi utforska: "Vad är det?" och försöker knåda ut saker. Så tycker jag om att jobba! [Skratt.]

Jag har inte ett *mål* med att en rörelse ska se ut på ett visst sätt, formen kan vara ganska upplöslig. Jag tror att mycket av det ärliga dör när det blir till en form. Det kräver att man måste hitta andra sätt att förhålla sig till form. Så fort man sätter något bestämt, så blir det något annat än *nuet*.

I det första verket när vi började att utveckla de här idéerna och försökte hitta metoder, eller förberedelser (vi kallade det för förberedelser i stället för metoder), och när vi började komma in i *state of minds*, när vi kunde öppna upp kroppen och öppna upp för det som skulle hända, så blev resultatet *där* en spellista på 200 låtar med random [ordning]. Man visste inte vilken låt man skulle få. Vi satte en timer på en timme och ljussättaren fick sätta ljuset som hen ville efter vår grund och vad som fanns på varje plats. Vi dansare visste inte hur det skulle se ut.

Vi jobbade med impulser, ärliga impulser, och lät en impuls pågå till dess att vi öppnade upp rummet. Efter det fanns inga fler förhållningssätt. Vi lät bara timmen gå. Hela reprocessen bestod av förberedelser för att kunna vara så ärliga som möjligt.

Vi satte en timer på en timme, käkade lunch och pratade om det som hänt under den timmen. Förberedelsen var det viktiga under den processen: vad som *hänt*, och att kunna prata om det efteråt. Det blev också väldigt tydligt att vi till slut pratade om den timmen på samma sätt som vi förhöll oss till varandra socialt. Vi bodde ute i skogen i tre veckor, på ett residens. Var det någon som kände sig utanför under den timmen, så kunde man också se det när vi inte jobbade. Dagen efter tog någon ansvar för den känslan, och var lika mycket med alla under hela timmen. Det gick att följa det *sociala* i gruppen under den timmen.

I den senaste föreställningen hade jag en idé om att publiken är superviktig för att vi ska kunna vara ärliga, kunna jobba med det sociala och vara i *nuet*. Vad som kommer ut i form beror på vilka som är på plats. I den första föreställningen var det snarare *vi* [dansare] som gjorde en resa som publiken tittade på, även om folk dansade och allt

vad de höll på med i vissa stunder. Men vi var kanske inte lika inbjudande.

I den andra [föreställningen] ville jag se om även publiken skulle kunna följa med på en resa. Inte lika mycket som vi kan kanske, men vi skulle kunna öppna upp så att de också får känna *grävandet* och utvecklandet av någonting. Jag ville testa om det går att styra lite mot koreografi, sättande av material och placeringar, och ha lite mer struktur på vad som skulle hända. Den föreställningen var mer bestämd, med satta delar, men vi fick försöka öppna för: *"Här ska du göra ett solo, med något slags kvalitet"* och hitta andra sätt att kunna vara fria och ärliga inom den strukturen. Om ett solo pågick i en minut eller tio minuter, så var *det* fritt under den tiden.

Det verket var mer som en föreställning, men otroligt annorlunda vid varje tillfälle. Det var ju platsspecifikt. Ibland var klockan tio på morgonen, ibland tio på kvällen. Ljuset blev olika beroende på om solen var uppe, eller höll på att gå ner...

Vad får du för reaktioner från publiken och andra? Hur beskriver de din koreografi?

Jag tycker att publiken ofta reagerar på orden vi jobbar med! När vi gjorde "Var Dag" kom det *ärliga* fram i nästan alla publiksamtal. Nu senast pratade vi också om ärlighet, men mer med fokus på att publiken skulle känna att de var med på resan och inte bara satt och *tittade* på oss – de var med oss. Feedbacken var mycket så här: *"Det var som att jag fick uppleva dans, och inte det att jag stod och kollade på dans."*

Vi har gått in i alla de produktionerna som oss själva och försöker förhålla oss till dem på det sättet, både innan och efter föreställningarna. I det senaste verket hade vi först ett mingel, sedan gick vi en promenad tillsammans med publiken. Vi skålade och drack vatten, gick in och dansade och fikade tillsammans efteråt.

Jag försöker sudda ut lite av: *"Nu är jag en performer, nu är jag en dansare"* och få in mer av: *"Nej, men jag är bara en människa som gör olika saker. Nu gör jag det här, och du får följa med på min känslotripp här, och nu kan vi prata om vilken fin lampa som är där borta"*. Det går tillbaka till det jag pratade om innan, om att prestera, om hierarkier och att jag ska vara något – att jag skulle vara *bättre* bara för att jag står på scen. Det är klart att jag inte är det. *"Jag är precis lika viktig som du som är en bonde och aldrig har sett den här föreställningen, men är här och ger av dig själv på samma sätt som jag men utifrån dina förutsättningar."* Lite så socialistiskt. Jag kanske ska kalla det för socialistisk koreografi? [Ler.]

Det låter som en bra tagline! [Skratt.]

Verkligen! [Skratt.]

Vad fick du för reaktioner från publiken på den föreställningen?

Det var "Tillvaron". Vi fick jättefina reaktioner. Vi var på olika platser, ute i småbygder. I någon by utanför Flen, utanför Katrineholm, på en bondgård, i ett växthus och i en nedlagd fabrik. Det var väldigt kul att spela för lokalbefolkningar som kände till platserna på ett annat sätt. Vi ville inte komma dit och inta dem, utan snarare: *"Kan vi gå in och uppleva den här platsen tillsammans, på ett annat sätt?"*. Det tror jag att många också upplevde.

Även den föreställningen var ett grävande. "Var Dag" var det för oss dansare, då vi gick djupare in i våra impulser. I "Tillvaron" blev hela formen till ett slags grävande: vi träffas och minglar, går en promenad och pratar med varandra, sedan skålar vi. Därefter gick vi in i en byggnad som hade ett ganska långt sjok av ... inte slowmotion, men verkliga rörelser som var lite långsammare. Hela upplevelsen kändes som om man nästan vaggades in i den. Det avslutades med ett rave som alla var välkomna att delta i. Sedan fikade vi.

Jag tror att många kände att det blev en tripp. När vi sedan fikade på samma ställe och tittade ut över platsen där vi hållit på i två timmar, så upplevde jag att de flesta kände det som att fikat på slutet var det viktiga – avklingandet. Vi drack äppelmust från Sörmland, där vi var, och kände: *"Nu sitter vi tillsammans och bearbetar eller ställer tid på det vi upplevt"*.

Det var mina senaste föreställningar och nu kommer "Festen" som är en fortsättning. "Var Dag", "Tillvaron" och nu är det "Festen". Den är också ett sorts rave, en fest, där vi researchar skogen och vårt förhållande till naturupplevelser – kopplat till fest. Jag upplever att det är väldigt likt det här... upplösningen av det kroppsliga, det nästan andliga och att man i det slutar att existera. Det går också tillbaka till det verkliga som jag pratade om: att vår verklighet inte känns *verklig*. Men när jag går på en klubb och är där – vilket man skulle kunna se som en verklighetsflykt – men för mig är det snarare där jag på riktigt får känna de *verkliga* känslorna. [Ler.]

Ja, det låter som att det är en väldigt intensiv upplevelse av nuet.

Ja, det är det. Det lite jobbigt att spela den här föreställningen ibland. Det är krävande.

Hur tycker publiken att det är? För det kanske inte är alla som har varit på något liknande...?

Jag tänker att det handlar lite om att där man befinner sig som person, där är man också redo att ta emot. Och det gäller ju precis allt.

Det klart att det blir lite klurigt ibland eftersom vi själva inte vet var föreställningen tar vägen. Det finns ett narrativ som kanske mer är präglad av ett *grävande* eller det *ärliga*, men formen är inte alltid bestämd i den här typen av verk. Jag upplever dock att man verkligen kan tunea in och vara med, om man är tillgänglig. Man kommer in i nuet. Det fungerar också som ett ganska bra förhållningssätt för oss, de gånger som folk i publiken inte tuneas in – det blir lättare för oss om vi är superbekväma med att olika situationer kan uppstå.

Det var en gubbe där [på "Tillvaron"], vad hette han...? Möller någonting, som bestämt sig att föreställningen var dålig redan under minglet. Utan att ha sett något. Han bara suckade när vi försökte prata med honom och ville inte vara med och skåla, vilket är fine liksom. Han såg timmen av dans, satt och suckade och visade sitt missnöje live. Men vi hade många moment som gick på publikens ljud, så det blev jättebra för oss. Vi fick en massa ljud från honom där han satt och suckade, och hela den biten.

Man måste ta ansvar för sin egen upplevelse på något sätt, och sitt eget beteende. Vi pratar alltid om att bygga *trygga* rum. Jag har inget behov av att utföra sociala experiment, som är svårtillgängliga eller ska testa människans psyke. Det är inte det jag är ute efter överhuvudtaget, snarare: "*Kan vi ändra ett perspektiv? Kan vi kanske se eller höra saker på ett lite annorlunda sätt efter den här upplevelsen?*". Lyckas vi med det är jag nöjd, då har vi förmedlat något.

Har du några inspirationskällor? Antingen som liknar det du gör eller från andra genrer? Du nämnde ju idéhistoriker...?

Ja, det är väl det!

Innan jag kom in i de här banorna, och även under det här, så har jag älskat och älskar fortfarande att battla, klubba och gå på jams. Jag arrangerar även battles och älskar kulturen jag är en del av som har gett mig en plats, min kunskap och min teknik. Där finns också det sociala utövandet, tillsammans, vilket är min största inspiration. Vi kan inte göra allt på egen hand såsom samhället vill: "*Ju hårdare du jobbar, desto mer får du*" och allt vara vad det är... Det är nog snarare lite tvärtom. [Ler]. Ju mindre vi gör och ju mer vi letar inåt, eller om vi går hitåt i stället [pekar inåt hjärtat] och börjar jobba med oss själva, desto mer kan vi göra tillsammans.

Lite ideologisk och lite subkultur-inspiration ihop med Per Johansson som varit en stor inspirationskälla för något slags tankeöppnande, eller bara för att faktiskt förstå att världen är så jävla magisk. Den är det! Alltså verkligheten är magisk! Men den verklighet som vi tror att vi befinner oss i är *inte* det, den är *superomagisk*.

Har du någon andlig förebild? För den här idéhistorikern, är inte han lite mer intellektuell eller teoretiserande?

Jo, men han [Per Johansson] är professor i idéhistoria eller humanekologi tror jag. Men han har avslutat den akademiska banan eftersom han inte tycker att vetenskapen står för hela sanningen – den är en del av hur man kan se världen. Man kan upptäcka massa saker med de glasögonen, samtidigt som man missar lite av vad det är att vara människa-biten. Han är rationell och logisk, men också väldigt andlig.

Mina tidigare föreställningar var mycket mer kopplade till ett utforskande av rörelsematerial eller streetkroppar och metoderna jag använde utgick mer från det jag lärt mig i en samtidskontext. Det var något som kom av något annat, med andra behov av att utforska och bryta loss från baletten eller vad det nu var. Det jag höll på med då såg ut på ett helt annat sätt.

Hur kommer det sig att du började med dans från första början?

Det var genom musiken och genom fest.

Men att gå från det till att ha det som yrke?

Jag började ganska sent. Jag lyssnade mycket på hiphop och RnB och var på en fest tror jag, i nian, och hade väl slutat med allt annat som man håller på med – friidrott och sådana grejer. Syrran dansade street på Danscenter i Stockholm och sa: "*Men du kanske bara ska pröva!*". Jag tyckte att det var så nice att dansa på festerna, jag dansade hela kvällarna. Så jag testade en nybörjarstreetkurs, och köpte terminskort redan efter en termin. Jag gick 20 timmar i veckan under hela gymnasiet, festade och dansade på helgerna. Men det var ändå väldigt otippat. Jag har haft scenskräck hela livet. Det gick bara inte att sluta på något sätt.

Förstår vad du menar.

Jag har hela tiden ifrågasatt om jag verkligen ska göra det här, eller om jag är tillräckligt duktig. Inte hela tiden, men under de senaste åren och perioden fram till dess att jag hittade den här andra inriktningen som jag tycker är viktig och spännande. Tidigare kanske tvivlet berodde på att jag gör något jag älskar att hålla på med och börjat jobba med det. Eller det var få gånger som jag faktiskt älskade det jag gjorde. Det var mer en ångest, prestationsångest, och det var nog det som ledde mig till att

inse att det måste finnas ett hälsosammare sätt att förhålla sig till det man älskar.
Javisst. Och det ger ju publiken en helt annan upplevelse också såklart.

Det tror jag!

Kan du märka att du har inspirerat andra? Apropå inspirationskällor.

Det är så svårt att veta om man inspirerar andra, eller om man är inspirerad själv. Det är nästan så att man undrar om det ens finns en egen vilja. När vi gjorde "Var Dag", till exempel, så hade vi en ljusrigg som var en fyrkant. Innan oss, under samma dag, hade Jefta [van Dinther] premiär som också hade en fyrkant med ljus. Det var precis samma ljusbox. Finns det egna idéer? Jag vet inte... [Ler.] Det är nog bara ett kollektiv görande. Det är klart att man inspirerar andra lika mycket som man själv inspireras. Särskilt om man är en del av en kontext. Jag är ju en del av samhället, en del i den här kontexten och det som kommer ut är också det.

Ja... exakt. Det är jätteintressant. Apropå det, hur ser du att din konst, din koreografi och ditt skapande relaterar till samtiden?

Jag tror inte att det bara är jag som känner av den här verklighetsfrånkopplingen, det är nog väldigt globalt. Det är inte bara jag som känner prestationsångest över allt vi håller på med. Faran i att inte mötas personligen, inte delta och bara stå vid sidan av. När vi pratar om det sociala – de som faktiskt är med på plats, som publik, påverkar ju vad som händer. Jag brukar inte kalla publiken för deltagare. Jag kan inte *inte* förhålla mig till dem i mina verk. Det tänker jag förekommer i sociala medier också, att man är den här åskådaren...

Det är nästan som att: "*Vi vet att det är en klimatkris som pågår, vad gör jag åt det?*". Jag köper de här tilläggen man kan köpa när man flyger – klimatkompensation för 200 spänn. Så känner jag: "*Ouff! Jag har ju faktiskt bidragit till klimatets räddning!*". Trots att jag inte gjort något! Vi liksom "produktifierar" allt. Det uppstår en kris och samhällets reaktion, eller kapitalismens svar, är att göra en produkt av det. Så kan man sitta hemma och känna att man åstadkommit något. Tidigare kanske man faktiskt behövde gå ut och demonstrera, prata med folk, eller göra något konkret. Nu känns det lite platt på något sätt.

Annars jobbar jag mycket med Anton Andersson som är ljusdesigner. Vi har jobbat ihop i alla verk och gör nästan alltid koncept och research tillsammans. Vi kan verkligen bolla genom alla de här verken: "*Har du läst den här? Kolla in det här!*".

Bidrar han med några nya perspektiv eller andra perspektiv?

Ja! Hela tiden! Vi är ganska mycket på samma bana och får ut jättemycket av varandra

såklart.

Tror du att dina verk kanske påverkar samtiden eller samhället på något sätt? Eller har du en sådan ambition? Du kanske inte har det, eller vill det? Hur tänker du kring det?

Jag tror att det går lite hand i hand med att jag vill känna att mitt arbete ska vara *viktigt*. Det kanske inte är rätt ord, men jag vill att det ska kännas *betydelsefullt*. Jag har en idé om att: om jag älskar någonting och tar hand om det så kommer det förhoppningsvis att synas, och kanske kan även någon annan ta del av det och göra det på sitt sätt.

Man vill väl att världen ska vara en lite bättre plats. Så känner jag allmänt i mina val och i hur jag lever. Om hela processen handlar om att vara mer mänsklig och mindre produktorienterad, så gäller det inte bara hur vi jobbar, utan också hur det sedan ska vara. *Processen* spelar roll för vad som kommer ut.

Jag hoppas kanske att lite av mitt förhållningssätt kan få följa med eller inspirera andra och att själva upplevelsen får kännas *verklig* och på *riktigt* för de som deltar. Det är klart att jag önskar att det kanske blir någon liten ögonöppnare för hur man kan ta in saker, kan känna, se och påverka. Inom rörelse och kropp och det elitistiska finns möjligheter att vara hur bra som helst. Men det inte det som är poängen. Poängen är inte att göra en volt! Utan att vi alla kan få känna att vi gör en resa, att ärlighet och lyssnandet på sin intuition och på sina känslor, att det förhållningssättet till livet är till för alla. Du behöver inte hålla på med dans för att uppleva det.

Streetvärlden, hur reagerar de på din konst?

Det är klurigt... [Tänker länge.]

Det kanske inte skiljer sig från hur andra reagerar?

Streetvärlden... Det har hänt väldigt mycket, särskilt i Sverige. Under #metoo ändrades i princip alla positioner. Jättemycket folk och många legender fick sparken. Det blev en superföränderlighet och diskussioner kring vad alla varit med om, och även kring hur vi ska förhålla oss till folk som gjort mycket för dansen men kanske gjort många övertramp och använt sin makt på fel sätt. Det blev en stor grej, och sedan under Black Lives Matter är det ju också supermycket som händer. Diskussioner om "*Hur kan jag som vit leva och försörja mig, och hålla på med en konstform som är skapad ur ett förtryck och från en afroamerikansk diaspora?*". Det är väldigt mycket som pågår. Det [street] är ju en levande subkultur som står i relation till samhället och när problem eller orättvisor hela tiden synliggörs av streetvärlden... Så blir det superföränderligt. Den är föränderlig och drivande i frågor.

I mina tidigare sceniska verk, när jag använde verktyg från andra kontexter, blev det inte lika relaterat eller del av en subkultur, utan mer något *fristående* som fokuserade på kvalitet och sådant. Det skapade stora frågetecken hos mig under hela min utbildning: "Hur ska jag förhålla mig till att jag identifierar mig som en del av den här kulturen? Ska jag hålla på med det här? Kan man göra så här då eller?". En person som inte är en del av streetkulturen, som från början gör sceniska produktioner, kanske inte ens behöver reflekterat över de här sakerna? Då är det bara ett verk man gör.

Över lag skulle jag säga att vissa kan känna och se, och uppskattar det man håller på med. Medan andra tycker att det inte har med deras idé om vad de vill se att göra. Jag tror att det är väldigt olika. Det är klurigt och svårt!

Vad intressant...!

Mmm.

Jag tänker att den här existentiella dimensionen... Jag kommer ju verkligen inte ifrån streetkultur själv, jag kommer ifrån operakonst så det är nästan helt på andra änden av skalan... [Skratt]. Men i min föreställning om streetkulturen, såsom jag känner till det, är liksom det existentiella inte direkt centralt. Utan kanske mer det politiska?

Det där beror på. Nu är det ju ett globalt fenomen, så det är svårt. Streetkulturen föddes på en plats, och nu handlar många diskussioner om att vara gäst i kulturen. Måste du vara svart för att faktiskt kunna vara en del av kulturen, eller måste du till och med vara född i New York för att inte betraktas som en gäst? Vad har du rätt till när du är gäst, och vad kan du göra när du inte är det? Många sådana frågor... Jag skulle nog säga att streetkulturen i allra högsta grad är existentiell, även om man kanske pratar om det på andra sätt och med andra uttryck. Särskilt om man ser till varför eller hur streetkulturen utvecklades som en "verklighetsflykt" [gör citationstecken i luften] eller ett hanterande av förtryck och orättvisor.

När det skapas ett uttryck för att komma bort från förtryck och fattigdom, så skulle jag säga att hela *essensen* av det är existentiell.

För mig är det viktigt att fortsätta arrangera, vara en del av förändringskraften, kunna bidra och hjälpa till att bygga plattformar, samt platser *för* utövare. Och göra saker utifrån *deras* behov och kanske inte utifrån institutionernas ramar eller behov.

Hur tänker du kring framtiden, kring dina uttryck och din vilja att gestalta, medskapande och allting? Vad kommer hända med din konst, eller er konst, i framtiden tror du?

Varför jag utövar min konst är för att det känns viktigt. När det inte känns viktigt längre tror jag att jag inte behöver hålla på. För mig är det ett oändligt sökande. Man kan alltid gräva djupare inåt. Gräva djupare i ärlighet, i relationer, och i den sociala kontexten. Jag har ett ganska stort behov av att fortsätta. I den här moderna världen, med alla de hot som ligger och trycker över oss... Jag vet inte riktigt vart jag skulle ta vägen annars. Jag frågade en dansare varför hon höll på och hennes svar var: *"För att få känna mig lite magisk för en stund"*, vilket jag även kopplar till att få känna mig lite verklig för en stund. Om jag inte dansar varje dag, så mår jag inte riktigt bra liksom. [Skrattsuckar.]

Vi har byggt ett samhälle som inte är så anpassat för mänsklighet. Vi har en annan bild av vad samhället ska vara. På något sätt finns det få platser kvar som ger utrymme för att hålla på och gräva, vilket jag anser är en mänsklig essens. Det [grävandet] behöver ju inte vara just dans, men för mig är dansen det. Jag tänker att jag fortsätter! [Skratt.]

Det skulle nog kunna vara ett livslångt projekt.

Det tror jag, absolut!

Är det något som du skulle vilja lägga till? Är det något du tycker att vi inte berört kanske?

Jag tror att jag har fått med det! Men jag skulle inte vilja vara i dina skor. [Skratt.]

Kredda enligt följande:

Om du använder hela intervjun, skriv: Viktor Fröjd intervjuad av Elisabet Widlund Fornelius, Nordberg Movement, 2021.

Om du använder några frågor och svar, skriv: Ur intervju med Viktor Fröjd av Elisabet Widlund Fornelius, Nordberg Movement, 2021.

Om du enbart använder intervjun som underlag i egna texter, behöver du inte kredda.

Om du tar ut direkta citat från intervjun och sätter in i ett annat sammanhang, behöver du stämna av att den användningen är okej med Viktor Fröjd via Nordberg Movement via info@nordbergmovement.se